

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Mede gezet in de hemel

“.....en heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus”

Efeze 2:6b

Niet in de hemel en toch wel! Een heilgeheim, dat de natuurlijke mens niet verstaat en dat alleen het deel is van de kinderen Gods. Zij zijn nog niet in de hemel. Zij moeten immers in dit tijdperk nog door lijden en strijden heen. Het uitzicht, éénmaal boven het strijdperk uit te zullen komen wordt door het ware geloof beoefend en gekend. Echter ook menigmaal zullen zij het ervaren, dat dit uitzicht belemmerd wordt door allerlei oorzaken. En toch..... zijn diezelfde pelgrims, die de reis door veel gevaren nog min of meer vóór zich hebben, reeds in de hemel.

De apostel Paulus getuigt van dat wonder in dit Woord. Hij zegt maar niet dat zij er eenmaal zullen komen. Werkelijk, hij zegt, dat ze er zijn! Gezet in de hemel in Christus Jezus.

Hoe kan dat? Wat bedoelt de apostel Paulus hier toch? Wel, het geheim hiervan wordt in drie woorden naar voren gebracht: in Christus Jezus. Als die woorden er niet bij stonden had dit nooit waar kunnen zijn. Hij is het Hoofd en al de kinderen Gods zijn in Hem begrepen. Hij is de Hogepriester en zij zijn geschreven in Zijn priesterlijk hart. Het Hoofd is opgenomen in de hemel. De Hogepriester is in het hemels heiligdom ingegaan. In Hem zijn zij nu mede gezet in die hemelse heerlijkheid. In Hem ligt de vaste en betrouwbare waarborg, dat de Zijnen eenmaal zullen komen, waar ze in Hem reeds gezet zijn.

Is het geen bijzondere weldaad? Driemaal heeft in dit gedeelte de Apostel al getuigd van een weldaad, die God schenkt in het leven van de Zijnen.

Eerst heeft hij gesproken van de levendmaking. Het nieuwe leven wordt door het wonder van genade werkelijkheid in hun hart. De geestelijke doodstaat verbroken en het waarachtige leven geschonken.

Daarna heeft hij naar voren gebracht de geestelijke opwekking.

Door de kracht van de Heilige Geest worden ze opgewekt uit het doodsgraf. De banden van de dood en de zonde worden ontbonden in waarachtige bekering.

Maar hier het hoogtepunt: in Christus gezet in de hemel. Denk er maar niet gering over. Gezet in de plaats waar God woont en waar de Engelen eeuwig de lof van de Drieënige bezingen. Gezet in de plaats waar een kind van Adam nimmer kan komen omdat hij zich de toegang onwaardig heeft gemaakt door zijn ongerechtigheden.

't Kan ook niet anders dan door een daad van God, dat deze bijzondere zaak werkelijkheid wordt. En we hebben dit woord dan ook alleen te verstaan in het licht van wat de Apostel reeds gezegd heeft: “Maar God...” 't Is alleen Zijn werk, Zijn ontfermende genade aan onwaardigen bewezen.

Gods daad was het eens in het eerste Paradijs, die de mens buiten zette. De hoogste Rechter kon het niet gedogen, dat Zijn schepsel niet luisterde naar Zijn Woord en Hem de rug toekeerde. De poort van dat Paradijs werd toegesloten. Hij dreef de mens uit en zette een wacht van Cherubijnen om met het zwaard de weg te bewaken tot de boom des levens.

Wonder van genade. Niet-uit-te-spreken ontferming. Mede gezet in de hemel. God had gedachten des vredes om weer een weg te ontsluiten tot de volle genieting van Zijn gemeenschap. Door het geschenk van Zijn Zoon

heeft Hij dit gedaan. En na volbrachte Middelaarsarbeid opent God de poort van de hemel voor Zijn Zoon. Hij heeft recht om in te gaan en te gaan zitten aan de Rechterhand des Vaders. Op de dag van Zijn Hemelvaart krijgt Hij een plaats, ja de plaats der ere in de hemelse heerlijkheid.

En nu... met Hem ook de Zijnen een plaats in de hemel. Die weldaad vloeit voort uit Zijn Hemelvaart. Hij is niet Alleen in de heerlijkheid van Zijn Vader. Hij heeft hen, voor wie Hij met Zijn bloed betaald heeft, meegenomen. God Zelf heeft hen naar de grootheid van Zijn barmhartigheden daar toegelaten in Christus Jezus.

Vergeet het echter nooit. Deze weldaad wordt alleen beleefd in de geloofsvereniging met Christus. Van nature staan wij allen buiten. Wij zijn dood in de zonden en in de misdaden. Door het ontdekkende werk van de Heilige Geest wordt het gezien en erkend, dat ik zelf de poort op het nachtslot gedaan heb. 't Ware geloof wordt echter geoefend door de onmogelijkheid van mijn kant heen op de verdienste van de Christus.

Dat geloof rust niet in eigen-gerechtigheid en eigen-vroomheid. Bij trappen en in verschillende mate leert Gods kind ook deze vrucht van de ten hemel gevaren Christus kennen voor zijn eigen leven. Zalig die uit God in Christus rechtens de poort ontsloten mag krijgen om vervuld te worden met deze geloofswetenschap: mede gezet in de hemel!

Misschien zegt u wel: dit durf ik niet te zeggen. Daar zijn er, die daar op zien, van wie de armen te kort zijn om dit te omhelzen. Let nu eens op twee dingen. Allereerst: begint de Heere hiermee? Hij begint met: levendgemaakt met Christus. Werd dit nieuwe leven reeds uw deel? In de kennis van eigen nood en dood? In de uitgangen naar de Heere? Maar nu in de tweede plaats: de Heere heeft er lust in, dat het nieuwe leven tot de kennis van Christus en

van de vruchten van Zijn werk wordt gebracht. Daartoe oefent Hij het leven langs de weg des geloofs. En dat is een weg van verliezen. Een weg van het kwijtraken van alles, wat ik buiten God en Christus als grond zoek om voor God te bestaan. Schuw die weg niet, al gaat deze ook tegen alles van onszelf in. Houd aan en de Heere zal op Zijn tijd de verborgenheden des geloofs - ook deze - schenken.

Heel erg voor allen, die nu rustig voortleven zonder te zoeken deze wonderen van Zijn werk. De ten hemel gevaren Zoon van God wordt u gepredikt. De vruchten van Zijn Hemelvaart worden u in rijkdom voorgesteld. Weet wel, wat het betekent, als we op zo grote zaligheid geen acht slaan. God heeft ons een tijd gegeven in dit leven om Hem te zoeken. Laat het dan toch op uw hart gebonden zijn om in de Heere alles te zoeken. Nog nooit heeft Hij veracht degenen, die het in oprechtheid om de Heere te doen is.

"In Christus Jezus". Dat blijft waar. Alleen in Hem zijn de Zijnen gezet in de hemel. De strijd moet nog gestreden worden tot het laatste toe. Maar toch... hoe vaak zij het bederven en met schaamte over hun afmakingen

onder de Heere moeten buigen, zij zullen komen dáár waar Hij is. De waarborg daarvoor is de hemelse Hogepriester, Die eenmaal bad: "Vader Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt....".

D. Slagboom.

Van de administratie

Wij werden in de afgelopen periode verblijd met de opgaven van 8 nieuwe abonnees.

Tevens ontvingen we f 425,10 aan giften voor ons blad en een gift van f 250,- voor de school in Dundas. Voor alles heel hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 01720-74202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Artikelen

In deze aflevering van ons blad treft u de samenvatting aan van de toespraak gehouden door Ds. L.W. van der Meij op de ontmoetingsdag in Sliedrecht. Ds. van der Ham sluit zijn serie over Ds. Riekel af. Ds. P. den Butter schrijft een tweede en laatste artikel over het boek van Ds. B. Loonstra "De geloofwaardigheid van de Bijbel".

Siegerswoude-de Wilp

U treft in ons blad een samenvatting aan van de bevestiging en intrede van Ds. A. den Boer in Siegerswoude-de Wilp. We wensen Ds. den Boer met zijn gezin en de gemeente van Siegerswoude-de Wilp van harte Gods zegen toe.

Adres fam. Den Boer:
v. Houtenwei 1, 9248 SC Siegerswoude. Tel. 05944-2369.

Bevrijdingsherdenking

De ouderen onder ons weten van de bevrijding uit eigen ondervinding. De Heere heeft land en volk de vrijheid hergeven. Maar moeten we niet zeggen dat die vrijheid misbruikt is in vele opzichten? Geen terugkeer als land en volk tot de Heere en Zijn dienst. Het leven wordt al meer bedreigd. De zondag is in het geding. De ontkerkelijking is groot. Het zijn verontrustende ontwikkelingen. Het meest verontrustend is nog wel dat er weinig ware onrust is over al deze zaken. Moge de Heere Zich nog ontfermen over ons arme al verder wegzinkende vaderland. Er komt een terugkeer tot Zijn Woord en Wet. Van nature zijn wij allen bezet gebied. Doch dit zien en beleven wij niet uit onszelf. Dat wordt anders als de Heere ons eraan ontdekt. Dan wordt geleerd zichzelf niet te kunnen verlossen en ervaren dat datgene wat onmogelijk is bij de mensen mogelijk is bij God. Van die verlossing zal de Heere hier en tot in eeuwigheid de eer ontvangen.

Zendingsdeputaten

Ds. M. Rebel zal D.V. zaterdag 24 juni om 17.00 uur in een eredienst afscheid nemen van Hilversum-Oost in verband met verleend emeritaat. Afscheidsreceptie van 19.00-21.00 uur. Ds. H. Jonkman zal per 1 juli D.V. zijn zendingswerk beëindigen en terugkeren naar Nederland.

Pinksterappèl D.V. 5 juni

Spreekers:

Ds. A. Baars "Versta ik mijn tijd";
Ds. W.N. Middelkoop "Hoe sta ik in mijn tijd";
Ds. H. Peet "Verwacht ik Zijn komst?"
Ned. Herv. Kerk te Weesp. Aanvang 's middags om 14.30 uur en 's avonds om 19.00 uur.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 01806 - 13069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dr. Loonstra en de Bijbel (2)

We zagen een vorige keer dat Dr. B. Loonstra in zijn boek "De geloofwaardigheid van de Bijbel" onderscheid maakt tussen wat in de Bijbel de kern is en wat de aanwas is. Als hij dat zo stelt, is de vraag die hij vervolgens moet beantwoorden natuurlijk de vraag waar dat onderscheid precies ligt en wie vaststelt waar dat onderscheid ligt. Met andere woorden: Wie hanteert de sleutel die toegang geeft tot het juiste verstaan van de Bijbel?

Kan iedere bijbellezer dat zelfstandig doen?

Een nieuw juk

Loonstra schrijft "Of iets tot de historische kern of eventueel tot een interpreterende aanwas van een verhaal behoort, kan niet worden beslist door een vooropgezet oordeel over wat kan of niet kan (...) maar alleen door onbevooroordeelde analyse" (p. 196). Wat bedoelt hij met die zin? Dat onbe-

vooordeelde mensen het bepaalde bijbelgedeelte grondig moeten ontleden en dan uitmaken wat tot de kern en wat tot de aanwas behoort. Maar dat vereist natuurlijk een grondige opleiding. Dat is vak-werk voor beroepstheologen. En dat moeten dan ook nog onbevooroordeelde theologen zijn. Bestaan die wel? Of is de veronderstelling dat een mens onbevooroordeeld tot de Bijbel kan naderen een illusie? Natuurlijk is dat een illusie! Ieder heeft toch een geloofsvoordeel. Het is in feite tamelijk onnozel om te veronderstellen dat het anders is. Als we het hele betoog van Loonstra samenvatten komt het er in feite op neer, dat we voor het juiste verstaan van bepaalde bijbelgedeelten eerst goed op de hoogte moeten zijn van de context waarin dat bijbelgedeelte geschreven werd en wat het in die context betekende. Dan moeten we ook grondig kennis nemen van de context waarin wij nu zelf leven en waarin we dit bijbelgedeelte lezen. En dan pas kunnen we uitmaken wat dat gedeelte ons nu te zeggen heeft. Maar hoe is het in vredesnaam mogelijk dat dit allemaal onbevooroordeeld gebeurt? Zeker als de moderne twintigste-eeuwse theoloog dat zou moeten gaan doen. Het is voor mij dan geen vraag meer of het hek niet helemaal van de dam is. Hoeveel geloofwaardigs is er dan straks nog over?

Maar wat moet de eenvoudige bijbel-lezer met zo'n situatie beginnen? Hij heeft de theologen weer nodig om de Bijbel te verstaan. Ja, hij is helemaal van hen afhankelijk. Zij moeten voor hem uitmaken wat er staat en hoe het verstaan moet worden en wat hij wel en wat hij beter niet geloven kan. We krijgen weer een toestand die lijkt op de toestand waarin de kerk in de Middeleeuwen verkeerde, toen er enerzijds mensen waren die het wisten en anderzijds mensen die het niet wisten. Die laatste categorie was helemaal afhankelijk van de eerste. De kerk maakte uit wat de Bijbel zegt. Bij Loonstra is het dan niet meer de kerk, die dat uitmaakt, maar de onbevooroordeelde (?) theologen.

Arme mensen! Opnieuw onder het juk gebracht. Zullen we ons dat juk laten opleggen en daarmee de Reformatie op dit punt ongedaan laten maken?

Vrijheid van exegese

Mag Loonstra dan zo niet schrijven? Het hangt er maar van af welke norm hier aangelegd wordt. Gaan we uit van de vrijheid van meningsuiting dan

heeft hij natuurlijk alle ruimte in ons land. Maar leggen we andere normen aan, dan is de vraag of hij zo schrijven mag nog niet zo spoedig bevestigend beantwoord. Hier zou gedacht kunnen worden aan het ondertekeningsformulier voor dienaren des Woords, waar de handtekening van Dr. Loonstra ook onder staat. Toen hij die handtekening zette heeft hij beloofd, dat hij de zuivere leer ijverig zou leren en getrouw voorstaan en dat hij niets dat daartegen in gaat zou leren of schrijven. Als ooit enig afwijkend gevoel ten opzichte van deze leer bij hem zou opkomen zou hij dat niet openlijk en ook niet heimelijk voorstellen, leren of verdedigen, maar het eerst ter toetsing aan zijn kerkeraad, de classis of de synode voorleggen. Is dat ooit gebeurd?

Loonstra zal tegenwerpen, dat hij wel binnen de gereformeerde schriftbeschouwing blijft en dat hij geenszins bedoelt daarvan af te wijken. Hij kan zich ook nog beroepen op de zogenaamde vrijheid van exegese. Maar dat beroep is niet erg sterk. Natuurlijk wijkt hij wel af van de gereformeerde schriftbeschouwing, die van geen onderscheid weet tussen kern en aanwas. Loonstra kan wel beweren, dat hij de belijdenis van de inspiratie van de Schrift volledig handhaaft, maar niettemin capituleert hij voor de moderne schriftkritiek, als hij onze belevingswereld de norm maakt voor het al of niet letterlijk en normatief uitleggen van de Bijbel. En de vrijheid van exegese - die een groot goed is - is niet hetzelfde als de vrijheid om dwalingen te verkondigen!

Het dierbare Woord

Er is iets wat ik absoluut niet begrijpen kan. Niemand moet me dat maar kwalijk nemen. Misschien kan Loonstra het me uitleggen. Wat ik dan niet begrijp? De Bijbel is Gods Woord, zegt ook Loonstra. De Bijbel is geloofwaardig, zegt hij eveneens. Hij zal ook belijden, dat de Bijbel duidelijk is ten aanzien van de weg der zaligheid. Maar toch is het allemaal zo ingewikkeld. Ik heb theologen nodig, anders begrijp ik het verkeerd. Of ik moet zelf deskundig genoeg zijn om mijn tijd te analyseren en zodoende zelf uit te maken wat kern en wat aanwas is.

Maar hoe zit het dan met dat kinderlijk en eenvoudig geloof, waarmee ik de Bijbel wel eens aan mijn hart gedrukt heb omdat ik ondervond dat dit Woord een kracht Gods tot zaligheid is en ik zonder enige reserve kon geloven alles - letterlijk alles - wat erin geschreven

staat? Als ik zo gesteld ben, ben ik toch waarlijk dicht in de buurt van het gereformeerde belijden aangaande de Schrift, als in art. 7 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis staat, dat "de leer daarvan zeer volmaakt en in alle manieren volkomen is".

Als Loonstra met zijn boek gelijk heeft, wat moet ik dan aan met Jeremia's getuigenis (15:16): "Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten?" Jeremia vond die woorden kennelijk eetbaar van a tot z. En het Woord is toch spijs voor de ziel, brood uit de hemel? Maar bij Loonstra is het Woord een soort voorgebakken brood, dat eerst toch nog een poosje in onze oven moet voordat het eetbaar is. Of is het Woord een handvol noten, die eerst nog gekraakt moeten worden, voordat je er van eten kunt?

Wat blijft er zo nog van het dierbare Woord Gods over? Trouwens, waar blijft in heel het boek van Loonstra het getuigenis dat de Heilige Geest geeft in onze harten, dat deze Schriften van God zijn?

Welk doel is ermee gediend?

In het "Woord vooraf" staat aangegeven met welk doel dit boek geschreven is. Of dat doel gediend is en of de doelgroepen, die Loonstra voor zich zag werkelijk van dit boek zullen profiteren kan ik niet beoordelen. Waar ik echter vuurbang voor ben is dat dit boek òf een symptoom is van een op gang gekomen zijnde koersverandering ten aanzien van het schriftverstaan in onze kerken, òf dat het zal meehelpen die koersverandering tot stand te brengen.

Voorstanders van de "vrouw in het ambt" hebben nu een bron van binnen onze kerken waar ze zich op kunnen beroepen. Met Loonstra's boek in de hand is het overigens wel duidelijk dat een pleidooi voor de vrouw in het ambt alleen maar gehouden kan worden als eerst dat fatale onderscheid gemaakt wordt tussen kern en aanwas en als de gereformeerde schriftbeschouwing wordt losgelaten. Maar Loonstra kan in de discussie die over de plaats van de vrouw gaande is, als getuige worden opgeroepen.

Ook op andere punten kan Loonstra's boek meehelpen aan het vergroten van de verwarring en verwijdering in onze kerken. Als het gedachtengoed van Loonstra door meerderen wordt overgenomen en gedeeld, zal de vervreemding van elkaar in onze kerken alleen

maar schrikbarend toenemen. En terecht zullen de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt nu ook aan onze kerken kunnen vragen of de leer bij ons wel veilig is.

Wij zijn in onze kerken niet gewend om hard tegen elkaar aan te lopen - een enkele uitzondering daargelaten. En als het om kritiek van buitenstaanders gaat op publicaties die in onze kring verschijnen dan hebben we in onze kerken altijd weer de neiging om de gelederen te sluiten en elkaar toch te verdedigen. Doen we dat nu ook?

Uit deze twee artikelen kan duidelijk zijn dat ik van mening ben dat Loonstra met zijn boek te ver gegaan is - veel te ver. Ik twijfel niet aan zijn bedoelingen, zoals hij die in het begin van zijn boek verwoord heeft. Maar het uiteindelijke doel dat hij - laat ik

mogen geloven: onbedoeld - met zijn boek dient maakt het noodzakelijk hier de stormbal te hijsen. Wat Loonstra op zijn studeerkamer met de Bijbel doet, moet hij zelf weten, hoewel dat overigens ook niet onverschillig is. Maar hij moet de Bijbel niet aan de gemeente ontnemen door haar te vermengen met de resultaten van de schriftkritiek. Hij moet de gemeente ook niet brengen onder het juk van theologen. En omdat hij dat wel doet gaat hij veel te ver met dit boek.

Het spijt mij, dat ik niet anders over "De geloofwaardigheid van de Bijbel" kon schrijven. Is het een scherp oordeel? Het zij zo, maar is het oordeel dat Loonstra over de Bijbel velt ten diepste niet veel scherper?

Den Butter.

uw jeugd, opdat, als ge oud zult zijn, de God aller genade uw deel moge zijn in leven en in sterven." Riekel bleef voorlopig nog in Delft wonen en preekte er nu twee zondagen per maand.

Huizen

Hij preekte ook weleens in Huizen. Daar zeiden ze: "Hier staat die grote pastorie leeg. Kom toch hier wonen." De ledenvergadering van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Huizen besloot nu Riekel te vragen als hulp-prediker. Deze ging erop in en 7 april 1946 verbond hij zich aan de gemeente met een preek over Jozua 1:6 - "Wees sterk en heb goede moed! want gij zult dit volk dat land erfelijk doen bezitten, dat Ik hun vaders heb gezworen hun te geven."

De gemeente van Huizen had nog schuld ten gevolge van de bouw van een kerk en pastorie. Maar financieel ging het nu goed.

Op een keer werd zijn huishoudster ernstig ziek en men vreesde voor haar leven. Ja, de huisarts verklaarde dat ze ging sterven. Riekel mocht echter weten, dat ze zou herstellen en hij zei dat ook. De dokter keek meewarig, maar ze herstelde.

Riekel heeft ook Ds. P. van der Bijl bevestigd als predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Katwijk aan Zee. Hij begon de bevestigingspreek met: "Spinazie, spinazie, een pan vol! Wat schiet er over? Zo'n klein beetje." Hij zei tegen Van der Bijl: Je bent nu nog jong. Die nu "Hosanna" roepen, schreeuwen straks "Kruis hem!" Je zult best nog eens moeilijkheden krijgen in je gemeente. Riekel was niet zo sterk meer, maar als hij op de preekstoel kwam, knapte hij helemaal op. Dan had hij nergens last van. Hij preekte zo vurig en sloeg soms met de vuist op de rand van de preekstoel. In april 1948 moest hij, wegens ouderdom en lichaamszwakte, zijn werk in Huizen neerleggen. Zelf wilde hij naar Den Haag, maar hij kon daar niet zo snel terecht. Het was immers kort na de oorlog. Hij voelde zich net een zwerver.

Lerend ouderling M.S. Roos te Naarden zei: Je kunt voorlopig wel bij ons in. Riekel was hier dankbaar voor. In Naarden is hij ziek geworden. Maandagmiddag 7 maart 1949 kwam het einde. Roos zei tegen hem: "Nog even, en dan gaat u naar huis." Met duidelijke stem antwoordde hij: "Ja!" En hij was thuis.

H. van der Ham.

Ds. J.A. Riekel 1869-1949 (4)

De vorige keer hoorden we één en ander uit de Delftse jaren van Ds. Riekel. Hij moest er zijn vrouw verliezen. Ook heeft hij er de oorlogsjaren doorgebracht.

Afscheid van Delft

Op woensdag 9 augustus 1944 ging Ds. Riekel met emeritaat en hij preekte bij die gelegenheid over Hand. 20:31 en 32 - "Daarom waakt, en gedenkt, dat ik drie jaren lang, nacht en dag, niet opgehouden heb een iegelijk met tranen te vermanen. En nu, broeders, ik beveel u Gode, en den woorden Zijner genade, Die machtig is u op te bouwen, en u een erfdeel te geven onder al de geheiligden." Riekel preekte over: Des herders afscheid van zijn gemeente.

Hij sprak: "Daar zullen er ook geweest zijn, die Paulus' woorden in de wind hebben geslagen. Praat maar door, preek maar raak! Ach, het waren toen mensen, die Paulus' prediking te Efeze hoorden, mensen gelijk als wij." En even verder: "Ook in uw midden heb ik meermalen mijn zonde geboet en gevraagd: o God, waarom zo weinig vrucht, waarom zo weinig bekeering, waarom zo weinig doorbraak in het genadeleven, waarom zo weinig opwassen in de genade en de kennis van onze Heere Jezus Christus? Want dat is het. Al het andere? Wel, lieve mensen, ja, ik zal niet zeggen, dat het er niet bij hoort, maar dat is timmeren aan de buitenkant. Het gaat om het innerlijke."

In zijn afscheidspreek sprak hij: "Wel

geliefden, ik heb in uw midden ruim 10 jaren mogen arbeiden. Ik was blij met de blijden, bij geboorten en trouwdagen. Ik weende met de wenenden in sterfhuizen en bij rouw. Ik heb door genade de zieken mogen vertroosten, de achtergeblevenen in de sterfhuizen tot steun mogen zijn; de jeugd der gemeente heb ik mogen onderwijzen; velen uit ons midden heb ik belijdenis des geloofs mogen afnemen. Zo is er veel, geliefden, waarop wij kunnen wijzen. En als ik u nu vertel, dat toen wij tien jaar geleden hier kwamen, telde de gehele gemeente 161 zielen, mannen, vrouwen en kinderen, waarvan ik er veertig naar het graf heb gebracht, ruim 60 à 70 zijn met attestatie vertrokken en als wij nu mogen zeggen, dat door Gods genade de gemeente gegroeid is tot bij de 500 zielen, dan schrijven wij dat niet toe aan onze bekwaamheid. Nee, God de Heere de eer."

Aan het einde van zijn preek sprak hij: "God weet het, hoe gij altijd, de ene tijd meer, de andere tijd minder, altijd in mijn gedachten zijt geweest, niet alleen overdag, ook niet alleen als wij hier vergaderden, maar 's nachts wanneer de slaap ver van onze ogen was, dan weet God, dat ik u, bekeerd en onbekeerd, opdroeg aan God met uw noden en behoeften."

Na de preek sprak hij de catechisanten toe: "Geliefde catechisanten, wat wij u altijd voorgehouden hebben, dat godsdienst zonder wedergeboorte iemand nooit binnen Jeruzalem brengt - zult ge dat altijd onthouden? Zoek de Heere in

Siegerswoude-De Wilp

Bevestiging en intrede Ds. A. den Boer

De tekst voor de bevestigingspreek was 2 Tim. 2:15 "Benaarstig u, om uzelf Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid recht snijdt."

Nadat is gememoreerd dat dit een dag van blijdschap en dankbaarheid is zowel voor de gemeente Siegerswoude als voor fam. Den Boer, wees Ds. Boiten op het kerkvergaderend werk van Christus. In dat kader krijgt Ds. den Boer vanuit de tekst een vermaning tot getrouw ambtswerk: 1. de houding bij dat werk; 2. de ijver tot dat werk; 3. de opdracht voor dat werk.

Bij de vele aanwijzingen die de apostel Paulus in deze brief geeft over het ambtswerk heeft hij ook aandacht voor Timotheüs zelf. Hij moet zich bewust zijn allereerst een dienaar van Gód te zijn en niet van mensen. De houding van de getrouwe dienaar is dat hij zich Gode beproefd voorstelt, en niet mensen behaagt. Paulus waarschuwt voor leraars die zich in woordenstrijd verliezen. In Joodse theologie kan heel wat gediscussieerd worden over kwesties over de onderhouding van de wet. Dan moet de leraar zich waar maken en uitmunten in het redeneren. Het gaat dan om de eer van de mens. Dat mag voor Timotheüs niet de houding zijn waarin hij te werk gaat. Hij staat in dienst van de Heere. Gezonden door de Heere, is hij verantwoording schuldig aan God. In het dienstwerk moet Gods werk in Christus centraal staan: "houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt." Dat vraagt een afhankelijke houding, met ootmoed en vertrouwen. Het kost een ambtsdrager strijd om bij de centrale heilswaarheid van de opgestane Christus te blijven en daarvan niet af te wijken. Gode beproefd: de toets van God en Zijn oordeel kunnen doorstaan.

Ds. den Boer heeft een tijd van beproeving doorgemaakt. Hoe verschillend de gedachten van de mensen ook waren: de intentie om de Heere in het ambt te mogen dienen bleef. Dat in de uitoefening van het ambt die houding mag blijken: het gaat om de Heere en Zijn eer. En wat wil de gemeente voor een predikant? Eén die voldoet aan uw wensen, uw keuring kan doorstaan, of: Góde beproefd? Gods dienaar en Zijn

volk weten van het beproefd worden. God keurt Zijn eigen werk! Mag het in oprechtheid voor Gods Aangezicht zijn: "beproof, vrij van omhoog, mijn hart dat voor Uw oog, Alwetende, steeds open lag"? Een eerlijke, open houding voor God. Niet wat een mens zegt of mijn hart gevoelt, maar hoe God ons geloof beoordeelt is doorslaggevend!

De ambtsdrager die zo verantwoord voor God zijn werk mag doen, zal een arbeider zijn die niet beschaamd wordt. Ambtsdragers zijn werkers in de wijngaard. Van hen wordt een volledige inzet voor hun werk gevraagd. Zonder ijver kan het ambtswerk niet getrouw verricht worden. Gods dienaren mogen geen part-timers zijn: voor een deel geef ik me aan de gemeente, maar ik heb recht op een vrije dag, zodat het gebeurt dat een predikant geen tijd heeft om een begrafenis van een lid te verzorgen! Zullen zulke arbeiders niet beschaamd worden als de Heere hun werk gaat keuren? Zal er genoeg ijver en inzet zijn voor de dienst des Heeren? Ds. den Boer moge zó werken, dat hij met een gerust hart het onderzoek van Zijn Opdrachtgever tegemoet kan zien. Wiens ijver en inzet is volkomen? Het is altijd tekort. Dit moet ons brengen tot Christus: Hij heeft Zich ten volle ingezet. Stel u voor dat Hij recht op een vrije dag had geclaimd! Hij gaf Zich geheel in Zijn ontfermende zondaarsliefde. Zijn liefde en ijver brandde om aan Gods recht te voldoen. Dankzij die "harde Werker" voor God en Zijn kerk is er verzoening en redding. Toen God als Rechter Zijn werk op Golgotha kwam keuren, is Hij niet beschaamd geworden, maar kon Christus roepen: "Volbracht!" Als die volmaakte ijver van Christus ons een wonder is geworden, willen we met ijver de Heere dienen. Al is er dan strijd en teleurstelling, al is de dienaar niet volmaakt, al kleeft de zonde aan al het werk, dan toch, door genade: een arbeider die, Gode beproefd in Christus, niet beschaamd wordt. Benaarstig u daarvoor, letterlijk: spoed u! Voor zo'n ambtsdrager zijn het altijd spoedgevallen, want het zijn zielen voor de eeuwigheid en het gaat om de eer van God!

Daarom is de opdracht: het Woord der waarheid recht snijden. Voor de uitleg

van deze beeldspraak worden tal van beroepen genoemd. We mogen in elk geval denken aan de bekende belofte uit Spreuken: de Heere zal al uw paden recht maken. Uit het Woord moeten de hoorders de rechte weg, de juiste richting worden gewezen. De dienaar zal wegwijzer maar ook gids op die weg moeten zijn. De Heere maakt zalig in de rechte weg. We mogen niet om de zonde en schuld heen. Alleen in Christus is genoegzame gerechtigheid. Zalig worden is een wonder van God alleen. Het Woord recht snijden - dan moet de eis der bekering worden gesteld zonder aanzien des persoons. Maar ook mogen de gaven en weldaden van Christus uitgestald, zodat Hij begerlijk wordt. Het recht snijden van het Woord is een opdracht voor de priester. Het wijst op het goed verdeelen van het offer op het altaar. Sommige delen die niet geofferd mogen worden, moeten apart gelegd worden. Zo moet het een priesterlijke prediking zijn waarin alles wordt afgesneden wat in strijd is met het offer van Christus. Alleen Zijn bloed brengt ware verzoening! Met priesterlijke bewogenheid de Gekruisigde voor te stellen in Zijn noodzakelijkheid en dierbaarheid. Een afsnijdende prediking om van eigen doodlopende wegen afgebracht te worden en op het enige fundament van Christus' werk te bouwen. Dat is zeer troostvol voor een zondaar die zelf niets heeft. Een arbeider die zo het Woord recht snijdt zal niet beschaamd worden. Want God wordt alles in allen. Amen.

Tekst intredeprek te Siegerswoude-de Wilp op 6 mei 1995

"Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn; en: Een iegelijk, die den Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid."

II Timotheüs 2 vs 19

Samenvatting:

Het is een wonder van Gods goedheid en van Zijn aanbiddelijke voorzienigheid dat we na jaren van beproeving weer een eigen gemeente mogen gaan dienen. Geen gemeente die wij hebben uitgekozen, maar die de Heere ons heeft geschonken. Laten we zien dat we van Godswege aan elkaar geschonken zijn. De Heere heeft ons de "last-brief" gegeven, het goede pand ons toebetrouwd; opdat God aan Zijn eer zal komen en u aan de zaligheid.

Daarbij zal ik met twee woorden moeten spreken: zonde en genade, dood en leven; wee mij als ik iets zou achterhouden van "al de raad Gods".

Timotheüs moet weten dat dit niet vanzelfsprekend het geval is; dat Gods Woord lang niet altijd recht gesneden wordt; dat zijn kwaadaardige kanker-gezwollen in de kerk (vs 17). Maar, onze tekst wil vóór alles bemoedigen in de ambtsdienst die zo gewichtig, zo bedreigd, en van zo grote verantwoordelijkheid en zo vol teleurstellingen is. Ons thema is: *Gods vaste fundament*.

We zien achtereenvolgens:

1. Dat fundament stáát;
2. Dat fundament is dubbel verzegeld, nl.

a) De Heere kent de zijnen;

b) De zijnen kennen Hem.

"Evenwel, het vaste fundament Gods stáát".

Paulus weet van het vele dat tegen de prediking van het zuivere Evangelie wordt ingebracht. Er wordt onkruid gezaaid tussen de tarwe. Er is vandaag zovóél te horen op godsdienstig gebied. Velen brengen een aantrekkelijker boodschap, aangepast aan het moderne levensgevoel; waarbij je jezelf kunt blijven. Er zijn vele halve waarheden. Voorbijgegaan wordt aan het feit dat de gemeenschap met Christus in dít leven voornamelijk kruisdragen inhoudt, smaad dragen, lijden. Men stoot zich hieraan. Wat moet de jonge Timotheüs beginnen met de boodschap van kruis en opstanding; dat hij met Christus alle dagen moet sterven, wil er éénmaal zijn een met Hem eeuwig, zalig leven en als koningen heersen.

Toch mag deze moeite niet doen schipperen; want er is vastheid. Gods fundament, Zijn eeuwige, onveranderlijke voornemen om Zijn uitverkorenen tot de zaligheid te brengen, dat stáát. God volvoert Zijn raad. Hij doet Zijn Woord gestand. Timotheüs moet, evenals Paulus, álles willen verdragen om de uitverkorenen, tot hun zaligheid (vs 10). Dat geldt ook de prediker van nu. Paulus schrijft dit vanuit de banden (de gevangenis te Rome). Hij weet: Gods werk gaat door en komt klaar. Hij laat niet varen het werk Zijner handen.

Gods fundament is dubbel verzegeld; het éne zegel luidt: "De Heere kent degenen die de Zijnen zijn". De Goede Herder kent al zijn schapen, zelfs bij name (Joh. 10). En Hij wordt van de Zijnen gekend! Het is een wederzijds - elkander - kennen. De Heere kent ze met een volkomen liefde, waardoor

Hij zijn léven voor ze gesteld heeft. Hij zoekt verloren, verdwaalde schapen op om te thuis te brengen.

Ons kennen is zo ten dele; wij zien schapen voor bokken en bokken voor schapen aan. Wij vergissen ons in rijke jongelingen, in eigenwillige godsdienst, in het oordelen over openbare zondaars. Sommigen hebben de náám dat ze leven, maar zijn dood. Zoals er o.a. bij de opstand van Korach, Dathan en Abiram een scheiding bleek te lopen onder Israël, zo ligt die er ook nu in de kerk. Er is lippentaal en harte-dienst. Maar met Gods volk komt het goed; denk maar aan Zondag 21 van de Catechismus! De Kerk is een uitverkoren volk van eeuwigheid en bestaat uit levende lidmaten die dat eeuwig zullen blijven. De prediking dringt aan tot geloof in het Woord van God en het zich daarbij laten leiden door de Heilige Geest om in de middellijke weg het leven dat in Christus is deelachtig te worden. Vóórop staat: de Heere kent de Zijnen! We moeten ons niet (laten) bedriegen, alsof de mens uit eigener beweging en vrije wil beslist. Alzo lief had God de wereld... Weten we ons een "gekende des Heeren"? Dat Hij de Eerste is; dat Zijn liefde je te sterk is geworden, zodat je als arme zondaar bij Hem terecht bent gekomen? Dan worden bittere tranen geschreid, die tóch ook zo zoet zijn. Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid. De keerzijde van het dubbele zegel op Gods fundament is: de Zijnen kennen de Heere; "een iegelijk die de naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid". Ieder bedenke wat het is

om Christus' Naam op de lippen te nemen; dat is: Hem als Koning en Zaligmaker belijden! In de eredienst gebeurt dit veelvuldig, ieder die dit doet, sta af, "valle af" van ongerechtigheid. Dat is een bevel! bréék ermee; strijd ertegen; haat en vlied de zonde. De Naam Christus noemen noopt tot waarachtige bekering. Hoe dure prijs kostte Hem onze ongerechtigheden (Jes. 53).; dan kan de zonde niet langer heersen in ons leven, zo wij Zijn gezegende Naam noemen. De ergste zonden worden door kerkmensen bedreven. Als we onherkenbaar zouden zijn in de samenleving. Alles wat ons schaden of hinderen kan in een toegewijde dienst aan Christus, moet weggedaan worden. Want de duivel probeert alle onderscheid tussen Christusbelijders en wereldse mensen uit te wissen; Wacht u voor en breek met alle wereldgelijkvormigheid. Niets is dan neutraal; ook de "vormen" doen er wel degelijk toe. Het zit hem niet in uiterlijkheden, maar wat er in de mens zit, komt er wel in uit! Het noemen van Christus' Naam vraagt om een eigen "vorm", om hervorming, heiliging; dat u en zij een leesbare brief van Christus bent. De Heere kent de Zijnen; dat geeft vastheid aan het ware geloof; maar mag nooit leiden tot oppervlakkigheid of lijdelijkheid. Die zijn zelfbedrog, tot eeuwige schade! De keerzijde van Gods kennen van de Zijnen is dat zij Hem kennen en zich bekeren. Want zonder heiligmaking zal niemand de Heere zien, al heeft hij met de mond in Hem geroemd en in Zijn Naam grote dingen gedaan!

Nederlandse Geloofsbelijdenis (72)

Het ambt van de Overheid

De Overheid is van God verordend. We hebben het gezien. Aan het begin van art. 36 werd het beleden. We horen vaak de uitdrukking, als het over overheidspersonen gaat: "allen, die in hoogheid zijn gezeten". Het is Bijbels, we lezen het in 1 Timotheüs 2:2. Die hoge positie hebben ze echter niet aan zichzelf te danken, maar aan Gods bestel. Hun aanstelling is van God.

Daarin ligt ook hun opdracht, hun taak begrepen. Onze belijdenis geeft dat hier weer door het woord "ambt". De overheden staan in dienst van God, zijn eigenlijk Gods officieren. Zij volvoeren hun taak in Gods opdracht, in Zijn Naam.

We kunnen ook zeggen, dat zij het

volk dienen, ten nutte van het volk zijn. Luther noemde hen graag: vaders des volks. De belangen van het volk moeten hen ter harte gaan. Toch, die dienst wordt bepaald door hun ambt: de dienst aan God is beslissend. Nooit mogen ze het volk naar de ogen zien of een beleid zoeken dat gericht is op het behoud van de gunst van het volk. Het komt helaas vandaag openbaar. De overheid volgt zo vaak het begeren van de meerderheid van het volk, ook als dit begeren lijnrecht tegen Gods heilzame geboden ingaat. Laat het hier vóórop staan: de overheidstaak wordt principieel bepaald door wat hier staat! We lezen het eerst: "En hun ambt is niet alleen acht te nemen en te waken over de Politie, maar ook de

hand te houden aan de heilige Kerkdienst; om te weren en uit te roeien alle afgoderij en valse godsdienst om het rijk des antichrists te gronde te werpen en het Koninkrijk van Jezus Christus te doen vorderen; het woord des Evangelies overal te doen prediken, opdat God van een iegelijk geëerd en gediend wordt, gelijk Hij in Zijn Woord gebiedt”.

Niet alleen..maar ook

De taak van de Overheid wordt als tweeledig beleden: “niet alleen acht te nemen en te waken over de Politie, maar ook de hand te houden aan de heilige Kerkdienst”.

Met het woord Politie bedoelt onze belijdenis niet maar het apparaat, dat verantwoordelijk is voor de openbare orde en veiligheid. Het gaat hier duidelijk om de burgerlijke regering, de openbare orde zélf. En bij de heilige Kerkdienst moeten we denken aan de roeping van de Overheid ten aanzien van de godsdienst.

Hier is aansluiting aan het reformatisch gedachtengoed van Calvijn. In de Institutie en de commentaren op de schriftplaatsen, die over de Overheid gaan vinden we dit telkens terug. In de 2e paragraaf van het hoofdstuk over de burgerlijke regering van de Institutie kunnen we al lezen: “..maar de burgerlijke regering heeft tot taak, zolang wij onder de mensen leven, de uiterlijke Godsdienst te ondersteunen en te beschermen, de gezonde leer der vroomheid en de staat der Kerk te verdedigen, ons leven in te richten tot de maatschappij der mensen, onze zeden om te vormen naar burgerlijke gerechtigheid, ons met elkaar te verenigen, en de gemene vrede en rust te voeden”. En in de volgende paragraaf: “Want zij - de Overheid - dient niet alleen... hiertoe, dat de mensen ademen, eten, drinken en gekoesterd worden....maar ook opdat er geen afgodendienst, geen heiligschennis van Gods Naam, geen lasteringen tegen Zijn waarheid en andere kwetsingen van de religie openlijk zouden opduiken en zich onder het volk verbreiden; opdat de openbare rust niet verstoord worde.... kortom, opdat onder de Christenen een openbare gedaante van religie zou zijn en onder de mensen menslievende omgang zou bestaan.

Aan de heilige Kerkdienst moet de Overheid “de hand houden”. Daarmee is ongetwijfeld bedoeld de bescherming en instandhouding van de kerk. Hier wordt dus gesproken van onderscheiden taken van de Overheid, die

toch weer niet te scheiden zijn. Bij de eerste is de taak van de Overheid meer direct: “het acht nemen op de openbare orde” en bij de tweede meer indirect: “het handhaven van de heilige Kerkdienst”. Voor deze tweeërlei taak geldt dat de Overheid gebonden is aan Gods Woord en Wet. Ook de wetten voor het burgerlijk bestuur zijn gebonden aan de wil van God.

Overheid en Kerk

Wat de taak is van de Overheid ten aanzien van de kerk, de religie, wordt hier nader omschreven. Het gaat hier dan niet om een beschouwing over de verhouding tussen Kerk en Staat. Die hoort in onze belijdenis niet thuis. Het gaat om de roeping van de Overheid ten aanzien van de kerk, waarbij het onderscheid van kerk en overheid duidelijk blijft. Het is de roeping om binnen eigen bevoegdheid - naar Gods Woord - wat afwijkt van Gods Woord op dit gebied tegen te staan en de dienst des Heeren - uiteraard ook binnen eigen bevoegdheid - te bevorderen.

Onze belijdenis komt dan eerst met de negatieve zijde: “om te weren en uit te roeien alle afgoderij en valse godsdienst, om het rijk van de antichrist te gronde te werpen”, en dan de positieve zijde: “het Koninkrijk van Jezus Christus te doen vorderen; het woord des Evangelies overal te doen prediken...”. Het is bekend dat de eerstgenoemde zinsnede door de Gereformeerde Kerken in 1905 tussen haakjes is gezet, in feite dus geschrapt. Het doet achteraf wel vreemd aan, dat men meende dát gedeelte wel te moeten schrappen en het andere niet. Een onderzoek naar de bedoeling van onze vaders met het andere gedeelte - zoals dit voor het schrappen van het eerste gedeelte in 1905 grondlegend was - zou toch ook heel wat bezwaren oproepen hebben!

Er is veel getwist over de historische betekenis van de woorden: “om te weren en uit te roeien alle afgoderij en valse godsdienst...”. Men meende hierin te lezen, dat het hier direct gaat om het weren en uitroeien door de Overheid met het zwaard. Het zou in strijd zijn met de Nieuw-Testamentische openbaring dat vervolging met het zwaard ongeoorloofd is, ook voor de Overheid.

In 1928 had de Generale Synode van de Chr. Ger. Kerken te maken met een bezwaarschrift van een broeder, die in plaats van deze zinsnede - feitelijk van het gehele belijden rond het ambt van

de Overheid - wilde lezen: En hun ambt is niet alleen acht te nemen en te waken over de politie, maar ook de hand te houden aan de naleving van de wet der tien geboden des Heeren onzen Gods, voor zover deze in aanraking komt met het openbare en publieke leven, opdat het Koninkrijk van Jezus Christus bevorderd worde en het rijk van de antichrist worde afgebroken. Dit alles geschiedt, opdat God van een iegelijk geëerd en gediend worde”. Daarbij kunnen we aantekenen dat deze bezwaarde broeder de mening had, zoals hierboven vertolkt. De Synode besloot o.a. “dat deze zonder gegrond bewijs als zijn mening voorop stelt, dat onder de gewraakte zinsnede moet worden verstaan een weren en uitroeien met het zwaard; dat door de schrapping van die woorden een gewichtig gedeelte zou worden weggenomen; dat de bestreden uitdrukking niets anders bedoelt dan aan te geven welke roeping de Overheid heeft in betrekking tot het publieke leven”.

Er zouden uiteraard heel veel opmerkingen gemaakt kunnen worden, zowel bij het voorstel van de bezwaarde als bij de uitspraken van de Generale Synode. Eén opmerking is wel: of zo niet voorgesteld werd alsof deze zinsnede helemaal niet aan het weren en uitroeien met het zwaard zou denken! Ik ben zelf afkerig geworden van het eindeloos proberen te bewijzen hoe dit gedeelte historisch te verstaan is. Er zijn uitspraken die de één gelijk schijnen te geven dat het hier zou gaan over het weren en uitroeien met het zwaard, er zijn uitspraken, die de ander gelijk schijnen te geven: het gaat alleen om het weren en uitroeien van de hier genoemde zaken. Niettemin meen ik in bescheidenheid:

’t gaat hier over de zaken, maar daaraan is uiteindelijk verbonden het directe optreden met het zwaard, alleen dan als er verwarring in kerk en staat wordt aangericht. ’k Geloof dat dit standpunt vrijwel algemeen in die tijd gevonden werd.

Niettemin moeten we staan achter de k rn van deze uitspraak. We nemen hier een gedeelte over van wat in een rapport van 1962 - naar aanleiding ook van art. 36 - opgemerkt wordt: door de Synode van 1928 is op eenvoudige, maar afdoende wijze aangetoond, dat art. 36.. met de woorden: “om te weren en uit te roeien” niet bedoelt te zeggen, dat de Overheid haar onderdanen ter zake van afgoderij en valse godsdienst vervolgen en vernietigen of te niet

doen moet, maar deze woorden alleen betrekking hebben op het openbare terrein van het leven, waar de overheid inderdaad afgoderij heeft te weren en, waar deze zich openbaart, met de haar geëigende middelen heeft uit te roeien, weg te doen”.

Zo is er ook aansluiting aan de Franse Geloofsbelijdenis (1559): “en om deze oorzaak heeft Hij het zwaard de overheden in handen gegeven om de begane zonden niet alleen tegen de tweede tafel van Gods Wet, maar ook die tegen de eerste tafel te beteugelen”.

Het positieve deel

Het is goed hier nog iets te zeggen over het positieve deel: “en het Koninkrijk van Jezus Christus te doen vorderen; het woord des Evangelies overal te doen prediken”. Hier wordt aan de Overheid geen recht gegeven zich te bemoeien met de organisatie van de kerk. Er zijn tijden geweest, dat de overheid over de predikanten besliste, die ergens beroepen werden. Het heette dan wel dat het ging: “op ’t aangeven en met raad” van de predikanten van de bepaalde plaats, maar wee als die predikanten het met de keuze van de Overheid niet eens waren! Voor zo’n bemoeienis beriepen zich wel op de Schrift: God heeft de wetten aangaande de godsdienst niet door Aaron maar door Mozes gegeven. Terecht is vanuit de Kerk gewezen op het aparte karakter van de wetten, die de Heere door middel van Mozes gaf.

Het gaat hier niet om het directe ingrij-

pen van de Overheid in de kerk. De geestelijke politie en de wereldlijke mogen niet vermengd worden. We kunnen hier artikel 30 en artikel 36 vergelijken. De geestelijke politie moet daar gelaten worden, waar deze naar Gods Woord behoort, namelijk bij de Kerk des Heeren. De Overheid kan en mag niet dwingen tot het geloof en heeft zich ook afwijzig te houden van maatregelen die de Kerk aangaan. Het gaat hier om het “doen” vorderen en het “doen” prediken. De Overheid heeft de roeping om de mogelijkheden te scheppen voor de Kerk des Heeren, de prediking en heel de voortgang van het Evangelie. Daarbij moet de Overheid de Kerk ook beschermen door alle belemmeringen op te ruimen. We kunnen hier denken aan bepaalde activiteiten op zondag, die niet alleen tegen het gebod zijn, maar ook hinderlijk voor de prediking.

De Kerk mag niet heersen over de Overheid, zoals bij Rome. De Overheid mag niet heersen over de Kerk, zoals hier in ons land onder Koning Willem I en de opgelegde kerkelijke organisatie. Overheid en Kerk hebben hun eigen verantwoordelijkheid en taak. Ze hebben beide op eigen terrein en binnen eigen bevoegdheid hun roeping in het licht van het Koninkrijk Gods. Dat betekent: geen neutrale Overheid! De neutrale Overheid is een vrucht van het verval van God en Zijn Woord. Nooit kan noch mag - in welke tijd ook - zo’n Overheid geprezen worden.

D. Slagboom.

van degenen die de gemeente in verwarring brengen, zoals in 2 Timotheüs 2:16,17: Maar stel u tegen het ongoddelijk ijdelroepen; want zij zullen in meerdere goddeloosheid toenemen. En hun woord zal voorteten, gelijk de kanker; onder welke is Hymeneus, en Filetus.

Maar al noemt hij de namen niet van degenen die Korinthe verontrusten, Hij laat uit liefde tot de gemeente Gods niet na hun dodelijke dwaling te bestrijden. Is er geen opstanding der doden? Dan is ook Christus niet opgestaan. Dan zijn we nog in onze zonde. Dan zijn ook verloren degenen die in Christus ontslapen zijn! Deze dwaling is Paulus ter ore gekomen en hij reageert daarop. Het gaat om een fundamentele kwestie die de zaligheid van Gods Kerk betreft.

Het is een milde bestraffing, maar die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat. Hij begint zijn bestraffing met “broeders”. Daaruit spreekt liefde tot en bewogenheid met de gemeente die haar fundament dreigt te verliezen.

Kracht Gods

Om de dwaling te bestrijden herhaalt de apostel opnieuw het Evangelie dat aan Korinthe verkondigd is en zijn levendmakende kracht in dode zondaren bewezen heeft. De voortdurende bekendmaking van het eeuwige Evangelie is het beste middel tegen dwalingen. Want het Woord Gods is geen theoretische en krachteloze mededeling. Door de toepassing van de Heilige Geest is het een kracht Gods tot zaligheid. Ik evangeliseer u het Evangelie dat ik u verkondigd heb. De opstanding van Christus is voor een in zichzelf verloren mens een heilrijk wonder. Zeer vertroostend voor een mens die bedroefd is naar God. Want een opgewekte Zaligmaker is ook een volkomen Zaligmaker. Van schuld en straf ontslagen. Die door een waar geloof deze Middelaar omhelst, heeft in Hem vergeving der zonden en een recht op het eeuwige leven. Die de Zoon heeft, heeft het leven. Die de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet, maar de toorn Gods blijft op hem.

Door de werking van Gods Geest is dat Evangelie een kracht Gods. Dat Woord brengt dan tot een waar geloof en maakt de zondaar werkzaam. Een duidelijk voorbeeld daarvan hebben wij in Lukas 2. De engel boodschapt het Evangelie van vrije genade aan de herders. Ik verkondig u grote blijdschap nl. dat u heden geboren is de

Samenvatting van de toespraak op de Bewaar het Pand dag

Zalig worden door het Pand

Vroeger alles beter?

De stelling “dat vroeger alles beter was” gaat niet op. De apostel Paulus bestrijdt in zijn eerste brief aan Korinthe velerlei dwalingen in leven en in leer. Hij bestrijdt partijschappen, geestelijke hoogmoed, rechtszaken onder broeders, ontucht, misbruik van het Avondmaal en wanorde in de samenkomsten van de gemeente. De allerheiligsten in de gemeente hadden nog maar een klein beginsel van de nieuwe gehoorzaamheid.

Op de praktijk van het leven was veel aan te merken.

Tenslotte bestrijdt hij in hoofdstuk 15

de Griekse dwaling dat er geen opstanding der doden is.

Hij vraagt in vers 12: Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?

Bestrijding

Die dwaling leeft niet bij allen, maar bij sommigen. Met opzet noemt de apostel hun namen niet. “Opdat hij hen”, zoals de kanttekenaar opmerkt, “door hen te beschamen van de bekering niet zou afschrikken”. Hij noemt alleen in uiterste gevallen de namen

Zaligmaker. Dat Woord maakt werkzaam. Ze zeggen tegen elkaar: Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd. De bekendmaking van dat Evangelie leidde tot de gehoorzaamheid van het zaligmaken-de geloof.

De apostel spreekt niet namens zichzelf. Zijn eigen woord zou krachteloos zijn. Gods dienstknechten kunnen zondaren niet bekeren. Dat is Gods werk. Maar het wonder is dat de Heere daartoe zwakke dienaren gebruikt als middel om de kracht van het Woord te laten blijken. De apostel en Gods geroepen dienstknechten in het algemeen, zijn vertegenwoordigers van Christus. Zij spreken met de volmacht die Hij Zelf hun verleend heeft.

Vaste grond

De apostel maakt het Evangelie bekend dat hij tevoren ook verkondigd heeft. Die boodschap is niet veranderd. God verandert niet en het Woord verandert niet. Dat Woord houdt stand in eeuwigheid en zal geen duimbreed wijken.

Dat Woord had zijn werk reeds gedaan in Korinthe. Er was een volk in Korinthe dat door de kracht van dat Woord overtuigd was geworden van zonde, gerechtigheid en oordeel. Zij hadden het Evangelie aangenomen. Het was de grondslag van hun ziel en levenspraktijk geworden: "hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat." Valt deze grondslag weg, dan valt de kerk, dan valt het leven en de zaligheid weg. Zonder een levende Christus geen levende Kerk. Gods genade in Christus is de genade waarin zij staan (Romeinen 5:2).

Zalig worden

Door een zeker weten van en een vast vertrouwen in dat opstandingsevangelie alleen zullen zij, die rampzalig zijn in zichzelf, zalig worden. Het is de bodem waarop zij staan en de kracht waardoor zij behouden worden: "Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb" (vers 2). Daartoe heeft God de wereld Zijn Evangeliewoord gegeven. Hij wil dat het verspreid en geloofd zal worden. Door de krachtdadige en onweerstaanbare werking van het Woord zal het in zichzelf verloren leven gered worden van het eeuwige verderf (Ik leef en gij zult leven!).

Paulus zegt: door hetwelk gij ook zalig

wordt. Dat Woord Zelf is niet de eigenlijke oorzaak van hun zaligheid. Dat is God alleen. De Heilige Geest bedient Zich echter van het Woord om te behouden van de toekomstige toorn. De apostelen, als Gods geroepen knechten, staan in dienst van dat opstandingsevangelie van Christus. Zij zijn door de Heere Zelf gezonden. In 1 Korinthe 1:17,18 toont de apostel zijn lastbrief als Hij zegt: Christus heeft mij gezonden om het Evangelie te verkondigen. En dat Woord van een gekruisigde en opgewekte Christus is wel degenen die verloren gaan dwaasheid, maar hen die behouden worden, is het een kracht Gods. Het is voor de wijzen en verstandigen verborgen, maar het wordt aan de kinderkens geopenbaard. De apostel schaamt zich voor dat Evangelie van kruis en opstanding niet. Want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft, eerst de Jood, maar ook de Griek.

Bewaren

En nu zal het erom gaan dat Evangelie Gods te bewaren, te behouden op zodanige wijze als het ons door profeten en apostelen verkondigd is. Bewaar dus het Pand. Tegen alle kracht van dwaling in. Het gaat erom Gods Woord, als zaad der wedergeboorte en bekering, zuiver te bewaren. Laat dat Woord niet verminken! We mogen niet toedoen en niet afdoen. Anders zal God Zelf ons deel afdoen uit het boek des levens. Al kwam er een engel uit de hemel die ons een ander Evangelie predikte, die zij vervloekt. Met vaste regelmaat wordt de grondslag van het Woord ondermijnd. De duivel weet wat de grondslag van de levende Kerk is: dat is de levende Christus, waarin hun zaligheid verankerd ligt. Dat wordt persoonlijk, onderwerpelijk, beleefd. Die een levende Christus mag aanhangen door een waar geloof, heeft in Hem alles wat tot de zaligheid nodig is. Een zaligheid, een fundament, dat met name door de theologische wetenschap rusteloos wordt ondergraven. Dat is begonnen in het paradijs. Is het ook dat God gezegd heeft? En de vrucht daarvan? Geestelijke verwarring en lege kerken.

Gods kerk mag niet slapen. Zij heeft nuchter te zijn en te waken. Het Pand moet bewaard worden om huns levens wil. Met het Pand staat of valt de kerk.

Tevergeefs?

Die het Pand verliest, heeft "tever-

geefs geloofd". Uit de volharding bij dat Pand zal blijken of men een waar zaligmakend geloof ontvangen heeft. Het is mogelijk in de Geest te beginnen en in het vlees te eindigen (Galaten 3:3). Dan zijn we uitzinnig geworden, zegt Paulus. Dan hebben we tevergeefs geloofd en tevergeefs geleden.

Met de levende Christus valt het fundament weg, de grond waarin hun anker eeuwig hecht. Het gaat erom het Pand niet voor een deel maar geheel, ongeschonden, te bewaren. Hoe zeggen sommigen onder u dat er geen opstanding is? Eerst Christus en daarna degenen die van Christus zijn! Ook zij zullen opstaan. Verlost "uit de omstrengeling van de vergankelijkheid". Want Hij maakt alle dingen nieuw. Dan zal blijken dat die volhard hebben tot het einde, niet tevergeefs gelopen en niet tevergeefs geloofd zullen hebben.

L.W. van der Meij.

Conferentie 17 juni 1995

Op zaterdag 17 juni 1995 hopen Deputaten Hulpverlening een conferentie te houden onder de titel **DIE-NEN WERELDWIJD**.

Aan de orde komt het diaconaat in een kleiner wordende wereld. Ook hopen we de uit de zenden werkers naar Cambodja voor te stellen.

Diacenen en in diaconaat geïnteresseerden nodigen we al van harte uit.

Deputaten Hulpverlening

Postbus 453

3900 AL Veenendaal

Tel. 08385-22826.

Stichting Ontmoeting

Op D.V. zaterdag 20 mei a.s. organiseert de "Vriendenkring" van Stichting Ontmoeting een koor- en samenzangavond, in de Ned. Herv. kerk te Geertruidenberg.

Medewerking verlenen:

Gemengd koor "Preludium" uit Woerden o.l.v. Leo Mauritz, orgel: Henri Adema.

Kinderkoor "De kleine Lofstem" uit Woerden o.l.v. Gera Muyt, orgel: Adrie-Jan de Korte.

Meisjeskoor "Sjaloom" uit H.I. Ambacht, orgel: Henri Adema.

Sopraan: Aartje van Loenen

Dwarsfluit: Anne-Marie Ritmeester en

Anja de Bruin

Aanvang: 19.30 uur.

Spreeker St. Ontmoeting: Dhr. A.J. Vink.

Er zal een kollekte worden gehouden die geheel ten bate is van Stichting Ontmoeting.

Boekbesprekingen

Matthew Henry, **Hoop en vrees**, uit het Engels vertaald door G.H.C. Donker, 64 blz., f 14,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan-Kampen.

De auteur is onder ons bekend vanwege zijn Bijbelverklaring. In het "Ten geleide" vinden we een korte levensschets van Matthew Henry. Het boekje bevat een verhandeling over Psalm 147:11 waarin de auteur poogt het juiste evenwicht aan te geven dat er dient te zijn tussen de vrees voor Gods majesteit en de hoop op Zijn genade. We lezen op blz. 13: "Een heilige vrees voor God moet onze hoop onder controle houden, zodat wij niet aanmatigend worden; een vrome hoop op God moet onze vrees onder controle houden, zodat wij niet in wanhoop verzinken." Behalve enkele taal- en afbreekfouten (blz. 20, 21 en 37) ziet het boekje er goed verzorgd uit en zal zijn weg wel vinden.

Drs. R. van Kooten, **Aan Zijn voeten**, 464 blz., f 39,95, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Leiden.

De ondertitel luidt: "Onderwijs en verdieping in de geloofsleer."

Op eenvoudige wijze wordt de gehele geloofsleer behandeld. Moderne opvattingen worden besproken en afgewezen. Aan het eind van ieder hoofdstuk staan toetsingsvragen om te zien of de stof begrepen en beheerst wordt. Ook treffen we discussievragen aan. In het "Woord vooraf" wordt gewezen op Maria die onderwezen werd aan de voeten van de Zaligmaker. In onze tijd wordt er ten onrechte een valse tegenstelling gemaakt tussen leer en daad. Leer en leven zijn juist nauw met elkaar verbonden. Calvijn noemde de leergierigheid (docilitas) een van de eerste kenmerken van de waarachtige bekering. Het boek is het eindresultaat van verschillende versies leerstof voor belijdeniscatechisanten. Wat de literatuur betreft wordt ondermeer verwezen naar de "Beknopte Gereformeerde Dogmatiek" van de hoogleraren J. van Genderen en W.H. Velema. In verband met het verschijnen van "De geloof-

waardigheid van de Bijbel" van dr. B. Loonstra geven wij een citaat van blz. 60 "De differentiatie tussen de verschillende bijbelboeken mag op geen enkele wijze opgevat worden als tegenstrijdigheid." Ook is er een hoofdstuk gewijd aan de openstelling van het ambt voor de vrouw, waarin positie wordt gekozen tegen de vrouw in het ambt. Het boek reikt veel stof aan tot doordenking van en verdieping in de gereformeerde geloofsleer.

Dr. J. Haitsma, **Christiaan Salomon Duijtsch**, 24 blz., f 24,50, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Leiden.

Het boek verscheen in de serie "Vergeten eerstelingen". In deze serie wordt het leven en denken beschreven van Messiasbelijdende Joden.

Duijtsch, een gewezen Hongaarse rabbijn, was van 1777-1795 predikant van Mijdrecht. Het boek bevat ondermeer in beknopte vorm de autobiografie van Duijtsch (De wonderlijke leiding Gods), waar door Haitsma nadere toelichtingen aan zijn toegevoegd. Het boek handelt ook over de tijd waarin Duijtsch leefde, zijn geloofsbelijdenis, zijn arbeid als predikant, zijn publicaties en de beoordeling ervan door tijdgenoten, zijn gezin en nageslacht en tenslotte de theologische relevantie van Duijtsch. Een beknopt geschreven en lezenswaardig boek.

**Stichting
Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Stichting Bemiddeling
Kraam- en Gezinszorg Meijer**
Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

KRAAMZORG

**GEZINSZORG
BKG**

De Stichting Bureau Kraam- en Gezinshulp bemiddelt tussen hulpaanvragers en zelfstandige gediplomeerde verzorgenden.

Voor uw hulpaanvraag en/of inlichtingen kunt u bellen:

08385-27799

Voor kraamhulp graag tijdig bellen!

De Chinese christenen vragen om uw hulp

De Chinese christenen in Zuid-West China, die op het platteland wonen, smeken de Nederlandse christenen om hulp.

Zij hebben die hulp dringend nodig.

De sterke groei van de huisgemeenten draagt ertoe bij dat er een

**tekort is
aan
schuur-
kerken.**

De kosten van de bouw van een schuurkerk met plaats voor 800 tot 1000 personen zijn

f 65.000,-

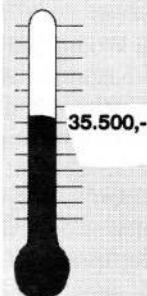
**"Er is al één
schuurkerk binnen"**

Vanwege de grote opkomst is er een

**tekort aan
bijbels.**

Bijbelverspreiding blijft noodzakelijk. Ook vragen zij goed opgeleide Evangelisten.

De Bonisa-zending wil een Bijbelgetrouwe opleiding steunen, omdat studerende Evangelisten zelf geen geld hebben.

**Postgiro
31 555 32**

**Stichting
BONISA-
zending**

Secretariaat:
Schoolstraat 17
2161 HB Lisse
of op rek.
33.65.54.613
van de Rabobank
te Lisse,
t.n.v. Stichting
BONISA-zending.
Gronr. van de
Rabobank 163525.

Lezingen en
informatie met of
zonder dia's voor
verenigingen en
scholen kunt u
aanvragen bij
dhr. T. Schultink,
Emmeloord,
tel. 05270-15083,
Donaustraat 5,
8303 WL
Emmeloord